

Vstříc zlaté éře uhlí. Evropa se chystá odstavovat uhelné elektrárny i přesto, že tím světové klima nezachrání

Zdroj: https://www.lidovky.cz/nazory/ceny-spotreba-elekriny-uhli-jadro-ai-cina-evropa-uhelne-elekrarny.A241101_154021_In_nazory_lgs

ÚHEL POHLEDU

Ceny elektřiny ustoupily jako mediální téma poněkud do pozadí. Oproti vrcholu z roku 2022 se zdají být relativně přijatelné. Ovšem pouze do jisté míry: oproti říjnu 2019 byla velkoobchodní cena elektřiny ve Francii o 60 procent vyšší, v Německu dokonce o 120 procent. Pokud jde o Česko, zde elektrická energie podražila dokonce o 130 procent podle údajů serveru ember-energy.org.

Pavel Kohout

10. listopadu 2024 12:00

Cena elektřiny přitom znamená mnohem větší problém než jen vyšší faktury pro domácnosti a z toho plynoucí sníženou životní úroveň. Jde o zásadní ekonomicko-strategické téma.

Ceny energií rozhodují o konkurenceschopnosti průmyslu. Mimo jiné jde o obranný průmysl a obranyschopnost země vůbec. A nejedná se pouze o slévárny vyrábějící tankové pancíře a dělové hlavně nebo o muniční továrny. Moderní doba přináší nové typy zbraní a ty doposud známé posouvá do vyšší kvalitativní roviny.

Podívejme se například na dron. Malá věc, která nevyžaduje příliš energie na výrobu ani na provoz. Takřka ekologicky šetrná zbraň. Zabíjí téměř bez znečištění prostředí, jaká nádhera. Ale zkusme si představit roj několika tisíců nebo dokonce desítek tisíc dronů. Již jen umělá inteligence, která by nutně musela řídit takovýto systém (neboť to není v lidských silách) je žrout elektřiny, a to nejen během svého provozu, ale i během tréninku neuronové sítě.

Během různých oslav v Číně můžeme pozorovat velkolepé světelné show, kdy tisíce dronů jsou schopny vytvořit trojrozměrný obraz například roztomilé pandy anebo draka, tradičního symbolu štěstí. Vypadá to ještě úchvatněji než tradiční ohňostroj. Ale ve skutečnosti je každá tato podívaná tak trochu vojenské cvičení a zároveň vzkaz směrem na Západ: „Koukejte, co už umíme!“

Energetika je superstrategické odvětví a Čína to dobře ví. Podle zprávy agentury Reuters vzrostla čínská produkce elektřiny z tepelných elektráren v září 2024 o 8,9 procenta oproti roku 2023. Během prvních devíti měsíců vzrostla výroba z tepelných

zdrojů o 1,9 procenta oproti předchozímu roku, zatímco celková výroba elektřiny vzrostla o 5,4 % oproti předchozímu roku.

Apologeti čínské politiky zdůrazňují, že Peking hodně investuje do obnovitelných zdrojů, jejichž význam roste dvojciferným ročním tempem. To je sice pravda, ale zároveň se provozují, staví a schvalují další tepelné elektrárny.

Čína v tom není sama. Světová spotřeba elektřiny roste rychleji, než jaký růst produkce mohou zajistit obnovitelné zdroje. Poptávka po elektřině prudce roste všude, svět směřuje k všestranné elektrifikaci. Z benzinových aut se přechází na elektromobily, z plynových kotlů na tepelná čerpadla a tak dále. Má to však háček. Protože poptávka po energii roste rychleji, než ji mohou obnovitelné zdroje dodat, svět se obrací k osvědčenému zdroji: uhlí.

Plán je plán

Spotřeba tohoto nejvíce znečišťujícího fosilního paliva je rekordní, přičemž trend je rostoucí. Mezinárodní energetická agentura nedávno zveřejnila svůj každoroční Světový energetický výhled: „Výhled pro uhlí byl revidován směrem nahoru zejména pro nadcházející desetiletí, a to především v důsledku aktualizovaných odhadů poptávky po elektřině, zejména z Číny a Indie.“ Zrychlení spotřeby se ale netýká umělé inteligence a datových center. Poptávka po elektřině přichází odevšad, zejména z elektromobilů, klimatizace a dokonce i odsolování vody.

Spotřeba uhlí v roce 2030 se nyní odhaduje na úrovni o šest procent vyšší než v roce 2023. Je to ekvivalent spotřeby Japonska, čtvrtého největšího spalovatele uhlí na světě. Větrná a solární energie se nadále rozšiřují rychleji, než se čekalo. Nicméně v globálním měřítku pochází více než třetina této elektřiny ze spalování uhlí. V Číně je to až 60 procent, v Indii téměř 75 procent. Uhlí má navíc další výhodu: spolehlivost. Kromě uhlí mohou nepřetržitě dodávat elektřinu pouze jaderné elektrárny a plynové elektrárny.

V této situaci Evropa plánuje postupné odstavení všech uhelných elektráren. Světové klima tím sice nezměníme ani o setinu stupně, ale plán je plán. Česká republika se pravděpodobně stane závislou na dovozu elektřiny ze zahraničí již záhy po roce 2025. Z analýzy přenosové společnosti ČEPS dále vyplývá, že energetická soustava může mít i navzdory dovozu problémy s dostatkem zdrojů. Do roku 2035 bude nutné dobudovat zdroje s výkonem až 1,9 gigawattu.

Pro srovnání, během první poloviny roku 2024 Čína vydala stavební povolení na nové uhelné elektrárny o celkové kapacitě 9 gigawattů. Nicméně během téhož období byla v Číně zahájena výstavba uhelných elektráren o kapacitě více než 41 gigawattů, [jak uvádí zpráva organizace CREA](#).

Člověk si při čtení těchto čísel klade otázku, k čemu situaci přirovnat. Snaží se Evropa vybírat vodu z tekoucí lodi lžičkou anebo jde spíše o novou inscenaci Dona Quijota v moderních reáliích? Tak nebo onak, Pekingu musí evropské snahy o dekarbonizaci připadat neodolatelně komické.

Autor: [Pavel Kohout](#)